

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030

Deres ref: 18/3379

Vår ref: 18/04540-2

Dato: 31.01.19

Utlendingsdirektoratets svar - forslag om endringer i folketrygdløven

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsbrev fra Arbeids- og sosialdepartementet datert 9. november 2018. Høringsforslagene innebærer å stille krav om opphold og bosetting i Norge for barn og ektefelle det mottas forsørgingstillegg for etter folketrygdløven og forskrift om kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad. Det foreslås også å innføre eksportforbud for forsørgingstillegg til mottakere av alderspensjon og uføretrygd som er bosatt i utlandet.

Forslagene skal begrense velferdseksport, samt stramme inn på offentlig støtte til foreldre som sender barn til utlandet hvor de holdes mot sin vilje. I høringsnotatet er det særlig vist til at barn og unge i stor utstrekning sendes til Somalia og utsettes for tvang og vold på koranskoler der.

Våre kommentarer er begrenset til å gjelde vår erfaring med saker der barn og unge sendes til utlandet mot sin vilje. Vår erfaring er at det er et økende problem at barn og unge sendes til foreldrenes hjemland mot deres vilje, der foreldrenes intensjon er oppdragelse og disiplinering.

UDI har ikke innvendinger mot forslaget. Forslag om innstramning i offentlige ytelser kan, kombinert med andre tiltak, ha en viss effekt for å forhindre at barn og ungdom sendes til utlandet i lengre perioder mot deres vilje. Forslaget vil harmonere med bestemmelsene som gjelder for barnetrygdytelser, jf. barnetrygdløven § 4 tredje ledd. Tiltak som innebærer å forebygge at familie sendes til utlandet og holdes der mot deres vilje er særlig viktig. Når personene først befinner seg i land som Somalia, Irak eller Syria er det svært vanskelig å gi konsulær bistand. Vi har sett enkelte eksempler på at foreldre har valgt å hente sine tvangsutsendte barn tilbake til Norge fordi bestemte offentlige ytelser har blitt stoppet på dette grunnlaget. Vi vil likevel understreke at vi også har sett flere eksempler på at foreldre har sendt sine barn til opprinnelseslandet for lengre perioder, uavhengig av hvordan norske velferdsytelser er innrettet.

Hvorvidt forslaget om innstramninger i ovennevnte regelverk kan få den tilsiktede effekten, vil bl.a. bero på om NAV får informasjon om at ektefellen eller barnet har tatt opphold i utlandet. Vår erfaring er at den som sendes ut ofte ikke er meldt utflyttet i tråd med regelverket om folkeregistrering.

Gjennom UDIs arbeid i *Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll*, har vi søkt å gi bistand i saker der unge mennesker trenger umiddelbar hjelp (akutt-saker). I disse sakene ser vi at manglende hjemler for utlevering av taushetsbelagte opplysninger til andre myndigheter svekker et effektivt og godt samarbeid. Slik regelverket er i dag, har UDI f.eks. ikke tilstrekkelige hjemler for å utlevere taushetsbelagte opplysninger til NAV-kontroll. En slik utlevering må basere seg på bestemmelsene om unntak fra taushetsplikten i forvaltningsloven som forutsetter at utleveringen fremmer avgiverorganets oppgaver, jf. forvaltningsloven § 13 b nr.5. Samarbeid mellom etater krever utlevering på flere grunnlag enn det gjeldende regelverk åpner for, både for å beskytte sårbare personer og av kontrollhensyn. UDI har pekt på dette behovet flere ganger i ulike sammenhenger, bl.a. til Forvaltningslovutvalget og i våre kommentarer til høring om endringer i passloven jf. Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 28. juni 2018.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet